

IG XII 2, 260 στὸ Κάστρο τῆς Μυτιλήνης

Ὁ G. Paton, δημοσίευσε τὸ 1899 στὸ corpus τῶν Inscriptiones Graecae, στὸν τόμο XII 2, 260 τῶν ἐπιγραφῶν τῆς Λέσβου ἐπιγραφή τοῦ 1^{ου} αἰ.μ.Χ.:

Φίλων Διαφ[ένεος---

Πρώταν γυναί[ικα ---

καὶ φιλαγαθίας [ένεκα.

Ὁ ἐκδότης ἀναφέρει ὅτι ἡ ἐπιγραφή βρισκόταν «in muro castelli exteriori ad portam septentrionalem». Τὴν δημοσίευσε πρῶτος ὁ Cichorius, *AM* XIII (1888) 72, ἀρ. 34. Ὁ Paton, ἀκολουθώντας τὸν Cichorius, ὑποστηρίζει ὅτι ὁ Φίλων κατασκεύασε τὸ ἄγαλμα τῆς γυναίκας του, τῆς Πρώτας, «φιλαγαθίας ἔνεκα». Ὁ Cichorius μάλιστα ταυτίζει τὴν Πρώταν μὲ αὐτὴν τῆς ὁποίας τὸν θάνατο θρηνεῖ ὁ Λέσβιος ποιητὴς Κριναγόρας, βλ. *Anth. Pal.* V, 108.

Ὁ Fr. Hiller de Gaetringen στὸ *IG XII Supplementum*, p. 23, τὸ ὁποῖο ἐξέδωσε τὸ 1939, ἀναφέρει ὅτι ὁ L. Robert, *BCH* 59 (1935) 473-74 [SEG 2. 497] δημοσίευσε νέα ἀνάγνωση τῆς ἐπιγραφῆς:

Φίλων Διαφέ[νη, γυναίκα δὲ τοῦ Δ., ---]

πρώταν γυναί[κων - - - - -ἀρέτας]

καὶ φιλαγαθίας [ένεκα τᾶς πρὸς - - -].

Σύμφωνα μὲ τὴν νέα ἀνάγνωση, ἡ Φίλω, κοινῶς Φιλῶ, ἡ κόρη τοῦ Διαφένη, ὑπῆρξε ἡ πρώτη ἀπ' ὅλες τὶς γυναῖκες τῆς ἐποχῆς τῆς σὲ ἀρετὴ καὶ καλωσύνη. Ὁ Διαφένης ἦταν ἀρχιερεὺς τῆς Ρώμης καὶ τοῦ Αὐγούστου, γιὸς τοῦ Ποτάμωνος, τοῦ ρήτορα καὶ διακεκριμένου πολιτικοῦ (75 π.Χ. -14 μ.Χ.) τῶν χρόνων τοῦ Αὐγούστου.¹ Ὁ Robert ὁδηγήθηκε στὴν νέα ἀνάγνωση τῆς ἐπιγραφῆς στηριζόμενος στὴν δημοσίευση δύο ἄλλων ἐπιγραφῶν σχετικῶν μὲ τὴν Φιλῶ, τὶς *IG XII Suppl.*, 62² καὶ 22. Στὴν πρώτη τὴν τιμᾶ ὁ δῆμος γιὰ τὴν ἀρετὴ καὶ τὴν εὐσέβειά της καὶ στὴν δευτέρη ἡ ἴδια ἀναθέτει στοὺς θεοὺς ὡς ἱέρεια τῆς Ἰσιδος.

Τὴν ἐπιγραφή ἐντόπισα στὶς ἀρχὲς τοῦ περασμένου Αὐγούστου ἐντοιχισμένη χαμηλὰ στὸν ἐξωτερικὸ πύργο τοῦ μεσαιωνικοῦ κάστρου τῆς Μυτιλήνης δίπλα στὴν θάλασσα, στὴν Ἐπάνω Σκάλα (βλ. φωτογραφία), στὸ ἴδιο σημεῖο ποὺ τὴν εἶχε δεῖ ὁ Paton τὸ 1899.³

¹ Βλ. *IG* XII 2, 229. 656.

² Βλ. καὶ Σ. Χαριτωνίδου, *Συμπλήρωμα*, σελ. 49.

³ Ἀναλυτικὰ γιὰ τὶς ἐπιγραφικὲς μαρτυρίες ποὺ σώζονται στὴν Μυτιλήνη ἀπὸ τὴν δράση τοῦ Ποτάμωνος καὶ τῆς οἰκογένειάς του, βλ. R.W. Parker, *Potamon of Mytilene and his family*, *ZPE* 85 (1991) 115-129.

Πρόκειται για ἐνεπίγραφο θραῦσμα ἐπιστυλίου με κομψὰ γράμματα. Ὁ C. Williams, ὑποστηρίζει ὅτι τὸ ἐπιστύλιο ἀνήκε σὲ ταφικὸ οἰκοδόμημα.⁴ Τὸ Κάστρο τῆς Μυτιλήνης, κατασκευάστηκε τὸν 14^ο αἰ. ἀπὸ τοὺς Ἑνετοὺς Γατελούζους κατακτητές. Γιὰ τὴν κατασκευὴ του χρησιμοποιήθηκε πλῆθος ἀρχιτεκτονικῶν μελῶν ἀπὸ τὸ ἐλληνιστικὸ θέατρο τῆς πόλεως καθὼς καὶ ἐπιγραφές⁵, κυρίως ἀπὸ τὸ «Ποταμώνειον».⁶

ΜΑΡΙΑ Σ. ΔΙΑΚΟΥΜΑΚΟΥ

---

⁴Βλ. C. Williams, *Hellenistic and Roman Buildings in the Medieval Walls of Mytilene*, *Phoenix* 38 (1984) 38-45,

⁵ Βλ. ὁ.π., σελ. 115, σημ. 2.

⁶ Ποταμώνειον καλεῖται τὸ οἰκοδόμημα ποὺ ἴδρυσε ἡ πόλις πρὸς τιμὴν τοῦ Ποτάμωνος Λεσβώνακτος, ἐπειδὴ ἡ διπλωματικὴ του δραστηριότητα μετὰ τὴν Ρώμη καὶ ἡ προσωπικὴ σχέση μετὰ τὸν Ἰούλιο Καίσαρα, τὸν Αὐγούστο καὶ τὸν Τιβέριο ἐξασφάλισαν εἰρήνη καὶ εὐημερία στὸ νησί.